

Konsernihallinnon
palvelualue
LAHDEN TILAKESKUS

Seurantaraportti
tammi-kesäkuu 2022

LAHDEN TILAKESKUS | Tulosennuste

Tuloslaskelma, milj. euroa	TP 2021	KS	KS+LTA:t	ENNUSTE	Poikkeama
Liikevaihto	68,5	71,4	71,4	68,6	-2,9
Valmistus omaan käyttöön	0,6	0,6	0,6	0,6	0,0
Liiketoiminnan muut tuotot	12,9	0,6	0,6	51,9	51,3
Materiaalit ja palvelut	-18,8	-24,2	-24,2	-21,8	-2,5
Henkilöstökulut	-2,4	-2,2	-2,2	-2,2	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-25,3	-21,9	-21,9	-21,0	-0,9
Liiketoiminnan muut kulut	-17,6	-21,6	-21,6	-22,1	0,5
Liike yli-/alijäämä	17,8	2,7	2,7	54,0	-51,3
Rahoitustuotot ja -kulut	-4,6	-4,2	-4,2	-4,2	0,0
Poistoeron lisäys tai vähennys	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0
Tilikauden yli-/alijäämä	13,2	-1,4	-1,4	49,9	51,3
Myyntivoitot/-tappiot (ei sitova)	-12,9	-0,5	-0,5	-51,9	-51,4
Tilikauden yli-/alijäämä (sitova)	0,4	-1,9	-1,9	-1,9	0,0

Poikkeama: ennuste vs. KS+LTA:t

**LIIKE YLI-
ALIJÄÄMÄ**
ENNUSTE

54,0

milj. euroa
(2021: 17,8)

**SITOVA YLI-
ALIJÄÄMÄ**
ENNUSTE

-1,9

milj. euroa
(2021: 0,4)

**YLIJÄÄMÄ
TASEESSA**
ENNUSTE

76,4

milj. euroa
(2021: 26,5)

Puolivuosiennusteen mukaan Lahden Tilakeskuksen liikeylijäämä on +54,0 milj. ja se riittää kattamaan rahoitusmenot ja talonrakennusinvestoinnit eli tulorahoituksen ennustetaan olevan poikkeuksellisen hyvä.

Ennusteen mukaan Lahden Tilakeskuksen tilikauden ylijäämä on positiivinen +49,9 milj. euroa.

Ennusteeseen vaikuttaa positiivisesti kertaluontoinen kiinteistökauppa, josta kirjautuu Lahden Tilakeskus-taseyksikölle myyntivoittoa +51,8 milj. euroa.

LAHDEN TILAKESKUS | Toimitilajohtajan katsaus

Lahden Tilakeskuksen toiminta on ollut pääosin talousarvion ja käyttösuunnitelman mukaista. Kaupunginsairaalan myynti ja kohteen vuokratulojen päättyminen alentaa loppuvuoden liikevaihtoa -2,5 milj. eurolla. Samalla myös kohteen ylläpitomenot ja pääomakustannukset poistuvat ja ovat noin -1,3 milj. euroa loppuvuoden osalta.

Yleinen kustannustason raju muutos on vaikuttanut kuluvan vuoden ylläpito- ja rakentamiskustannuksiin sekä ulkoisiin vuokramenoihin. Lisäksi materiaalien ja tarvikkeiden toimitusajat ovat pidentyneet.

Alkuvuodesta sähköenergian hinta oli ennätysellisen alhaalla onnistuneiden hinnankiinnitysten takia. Loppuvuoden ja vuoden 2023 osalta sähköenergian hinta voi moninkertaistua vuoden 2022 keskihintaan nähden. Myös lämmitysenergian hinta on noussut ja nousee vielä loppuvuoden aikana merkittävästi.

Tilakeskuksella on myös ollut haasteita rekrytointien kanssa.

RAKENNUSKUSTANNUS- INDEKSI

+9,4 %

vuosimuutos 6/2022
(Tilastokeskus 15.7.2022)

KIINTEISTÖJEN YLLÄPIDON KUSTANNUSINDEKSI

+8,8 %

vuosimuutos Q1/2022
(Tilastokeskus 17.6.2022)

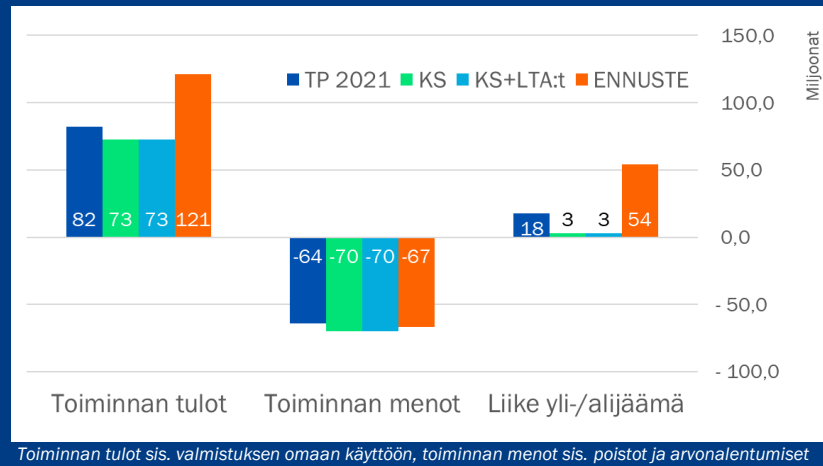
KULUTTAJAHINTAINDEKSI

+7,8 %

vuosimuutos 6/2022
(Tilastokeskus 14.7.2022)

LAHDEN TILAKESKUS | Talouden ennuste ja poikkeamat

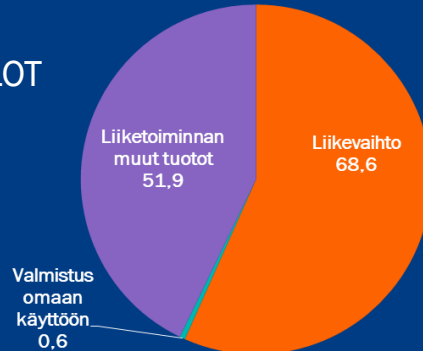

Toiminnan tuloihin vaikuttaa positiivisesti kertaluontoinen kiinteistökauppa +96,1 milj. euroa, josta kertyy myyntivoittoa 51,9 milj. euroa. Myyntivoitto kirjautuu liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Kiinteistökauppa pienentää vuositasolla toimintatuottoja -6,5 milj. euroa, ja vähentää myös toiminnan menoja sekä pääomakustannuksia -4,5 milj. euroa.

TOIMINNAN TULOT ENNUSTE

121,0
milj. euroa
(2021: 81,9)

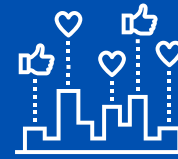
TOIMINNAN MENOT ENNUSTE

67,0
milj. euroa
(2021: 64,2)

LAHDEN TILAKESKUS | Investointien tilannekatsaus

30.6.2022

Talonrakennuksen investointien toteutuma oli yhteensä 16,1 milj. euroa ja 35,8 % talonrakennuksen budjetista.

Talonrakennushankkeet ovat pääosin edenneet talousarvion mukaisesti.

Investointituloennuste koko vuodelle on 96,2 milj. euroa, ennuste sisältää elokuussa 2022 toteutetun kaupunginsairaalan kaupan.

INVESTOINTI- MENOT

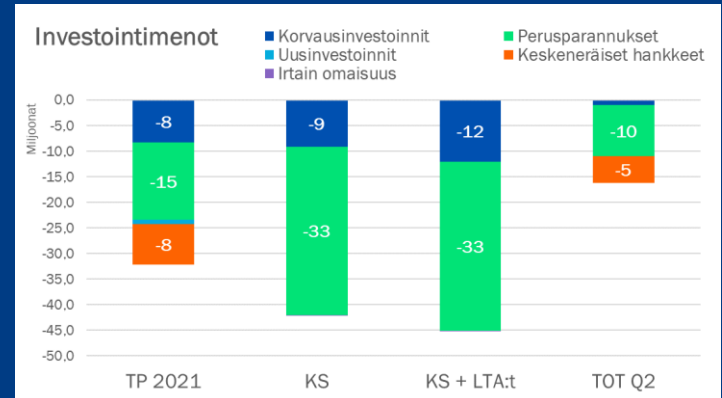
16,1

milj. euroa
(KS+LTA:t: 35,7 %)

INVESTOINTI- TULOT

0,1

milj. euroa
(KS+LTA:t: 5,1 %)

LAHDEN TILAKESKUS | Toiminnan vaikuttavuuden kuvaus

- Toiminta on ollut käyttösuunnitelman ja tavoitteiden mukaista
- Kustannustason muutokset:
 - Rakennuskustannusindeksin vuosimuutos +9,4 % 6/2022 (Tilastokeskus 15.7.2022)
 - Kiinteistöjen ylläpidon kustannusten vuosimuutos +8,8 % Q1/2022 (Tilastokeskus 17.6.2022)
- Nastolan omasta palvelutuotannosta luopuminen helmikuussa, kilpailutus liikkeenluovutuksella Nastolan Putki- ja Kiinteistöpalvelu Oy:lle
- Muutokset rakennuskannassa; Nastopolin koulun muutostyöt ovat valmistuneet, Metsä-Pietilän entisen keskuskorjaamon ja varikon rakennukset noin 5050 m² on purettu, Aurantie 1 -päiväkotirakennus ja Tietotie 11 -koulurakennus on myyty
- Vuokraohteiden muutokset; käyttöön otettu Kirkkokatu 16:n liikunta- ja keittiölaajennusosa ja Terijoenkatu 7 A -osan uudisrakennus sekä Terijoenkatu 7 BC -perusparannetut osat ja lisäksi on käyttöön otettu Paavolan päiväkodin väistötilat Lotilassa
- Peruskorjauksessa olevan kaupungintalon tulevien toimintojen tarkempi suunnittelu on menossa ja samalla laaditaan tulevaisuuden hallinnollisen toimistotyön työskentelytapakonsepti.
- Lahden kaupunginsairaalan myynnistä LähiTapiolan kiinteistörahastolle on päätetty

Konsernihallinnon palvelualue LAHDEN TILAKESKUS

Seurantaraportin tammi-kesäkuu 2022

LIITTEET

- Sanastositteet
- Talouden toteuman seurannat
 - Käyttötalous
 - Investoinnit
 - Vuosivertailut
- Henkilöstön toteuman seuranta
- Konsernihallinnon palvelualueen uudistumis- ja muutosohjelman seuranta
- Lahti-kaupunki: Strategian toimenpiteiden toteuman seuranta

LAHTI

LAHDEN TILAKESKUS | Sanastositteet

Kuvioissa ja strategiataulukoissa käytetyt lyhenteet

- **KS** = alkuperäinen toimielimen vahvistama käyttösuunnitelma
- **KS+LTA:t** = voimassa oleva käyttösuunnitelma
- **ENN** = koko vuoden ennuste toteumasta
- **Poikkeama** = ennusteen poikkeama voimassa olevaan käyttösuunnitelmaan
- **KOHA** = konsernihallinnon palvelualue
- **SIVI** = sivistyksen palvelualue
- **KYMP** = kaupunkiympäristön palvelualue
- **OSBU** = osallistuva budjetointi, asukkaat mukana suunnittelemassa ja päättämässä taloutta koskevista asioista

Talous

- **Toiminnan tulot** = toiminnasta saatu liikevaihto, valmistus omaan käyttöön ja liiketoiminnan muut tuotot
- **Toiminnan menot** = toiminnasta aiheutuneet henkilöstökulut, materiaalien ja palvelujen ostot, poistot ja arvonalentumiset sekä muut toimintakulut
- **Valmistus omaan käyttöön** tuloslaskelmakaavassa = tuloslaskelman oikaisu, jolla omaan käyttöön valmistuksen vaikutus tulokseen eliminoidaan, kun valmistuksen menoja sisältyy tuloslaskelman menoihin
- **Liike yli-/alijäämä** = toiminnan tulojen ja toiminnan menojen erotus,
- **Yli-/alijäämä** = liike yli-/alijäämästä vähennetään tai lisätään rahoitustuotot ja -kulut sekä poistoero
- **Kertynyt ylijäämä** = aikaisempien vuosien ylijäämä + ennustettu kuluva vuoden yli-/alijäämä
- **Sitovuustaso** = kaupunginvaltuustoon nähden sitova organisaatiotasoa tai muu osakokonaisuus. Lahden Tilakeskuksen sitova taso on tilikauden ylijäämä (alijäämä) ilman käyttöomaisuuden myyntivoittoja ja -tappioita

Henkilöstö

- **Henkilötyövuosi (HTV)** = palkallinen henkilöstöresurssi, jossa on vähennetty palkattomat poissaolot ja osa-aikaisuudet
- **Henkilöstömäärä** = palvelussuhteessa olevien yksittäisten henkilöiden määrä kuukauden viimeisenä päivänä
- **Terveysperusteiset poissaolot / HTV** = terveysperusteisten poissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden
- Liitteissä on kuvattuna henkilöstön tunnusluvut kumulatiivisena kertymänä

LAHDEN TILAKESKUS | Käyttötalouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

Taseyksikkö	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	Toteuman muutos%	Tilinpäätös edv.	TA/TP muutos%
▲ Tilakeskus 1020							
Liikevaihto	71 418	35 700	50,0	33 972	5,1	68 464	4,3 %
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ.	-1 419	2 606	-183,7	15 697	-83,4	13 248	-110,7 %

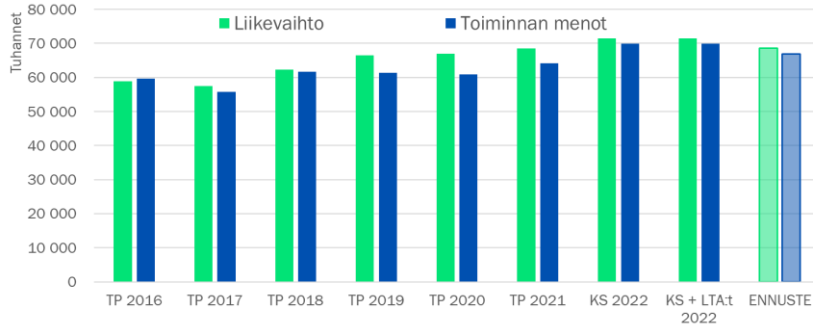

LAHDEN TILAKESKUS | Investointien toteuman seuranta (1 000 euroa)

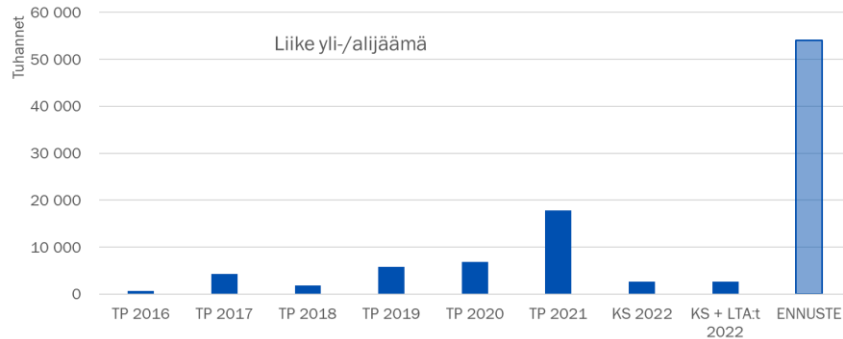
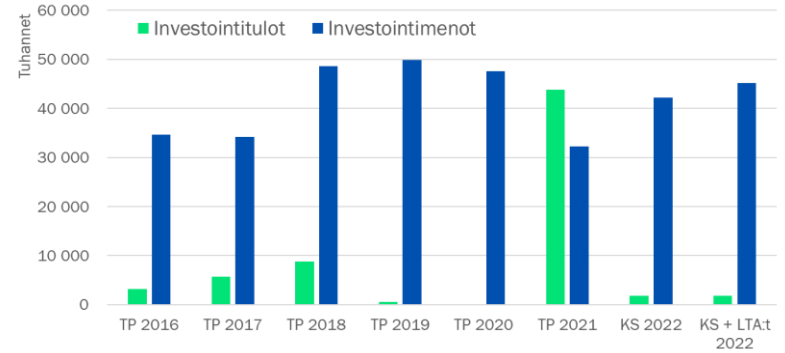
	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	TP edv.	Edv%
▲						
Irtain omaisuus						
Menot	-150					
Netto	-150					
Talonrakennus						
Tulot	1 870	95	5,1	43 617	43 767	99,7
Menot	-45 052	-16 138	35,8	-10 760	-32 208	33,4
Netto	-43 182	-16 043	37,2	32 858	11 559	284,3

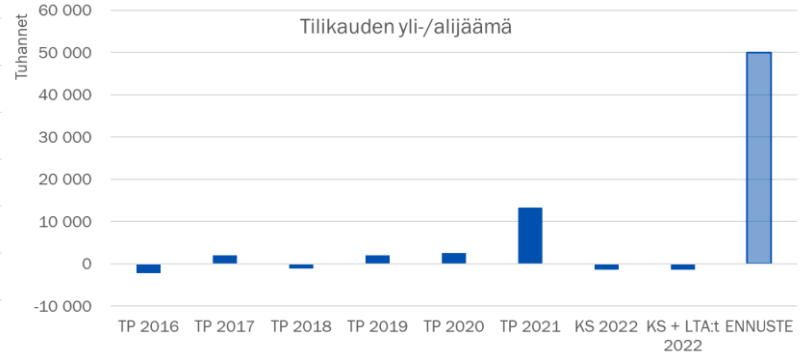
LAHDEN TILAKESKUS | Talouden toteuman seuranta, vuosivertailut (1 000 euroa)

Toiminnan menot sisältävät poistot ja arvonalentumiset

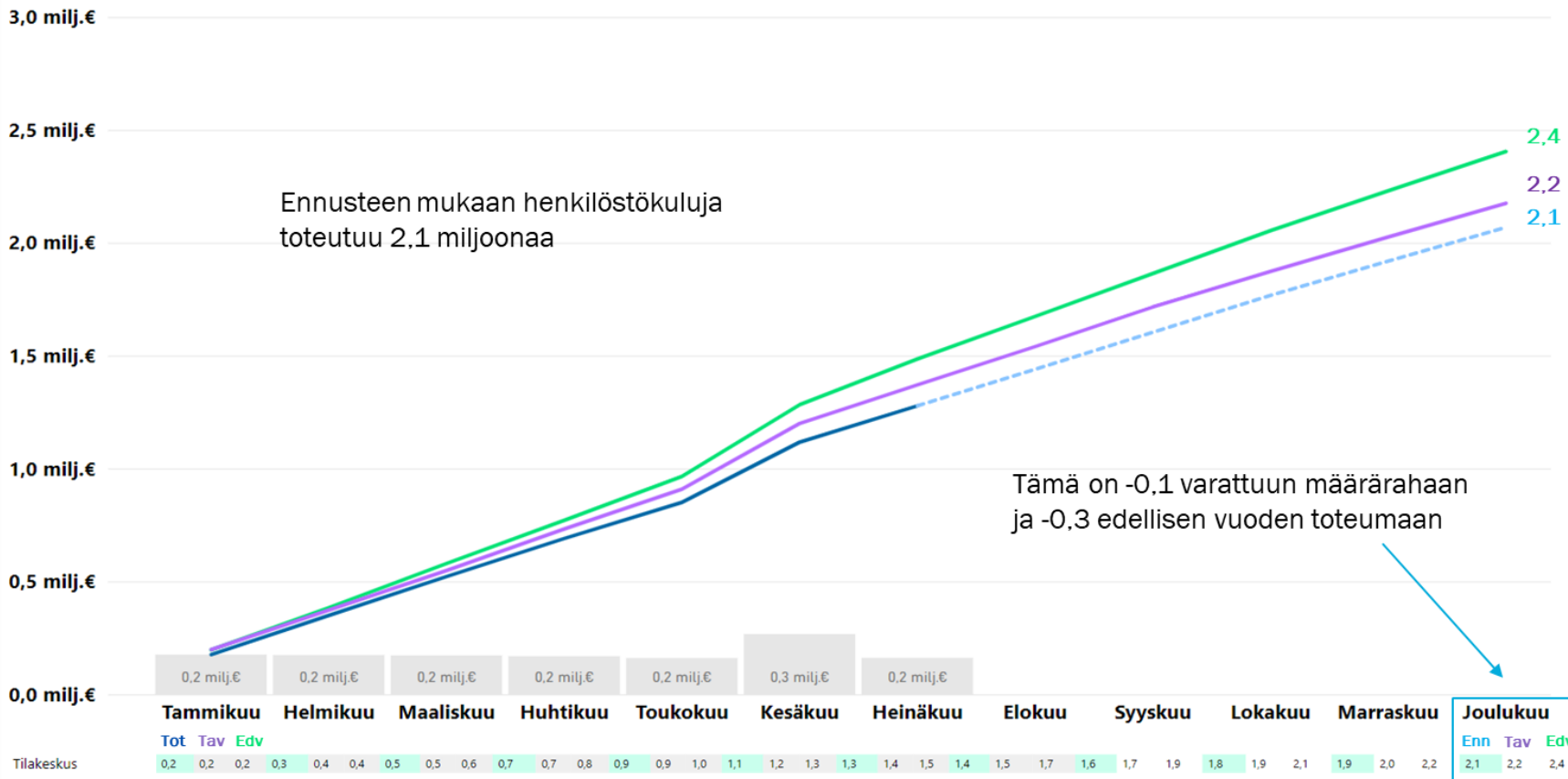
Liike yli-/alijäämä = toiminnan tulot - toiminnan menot

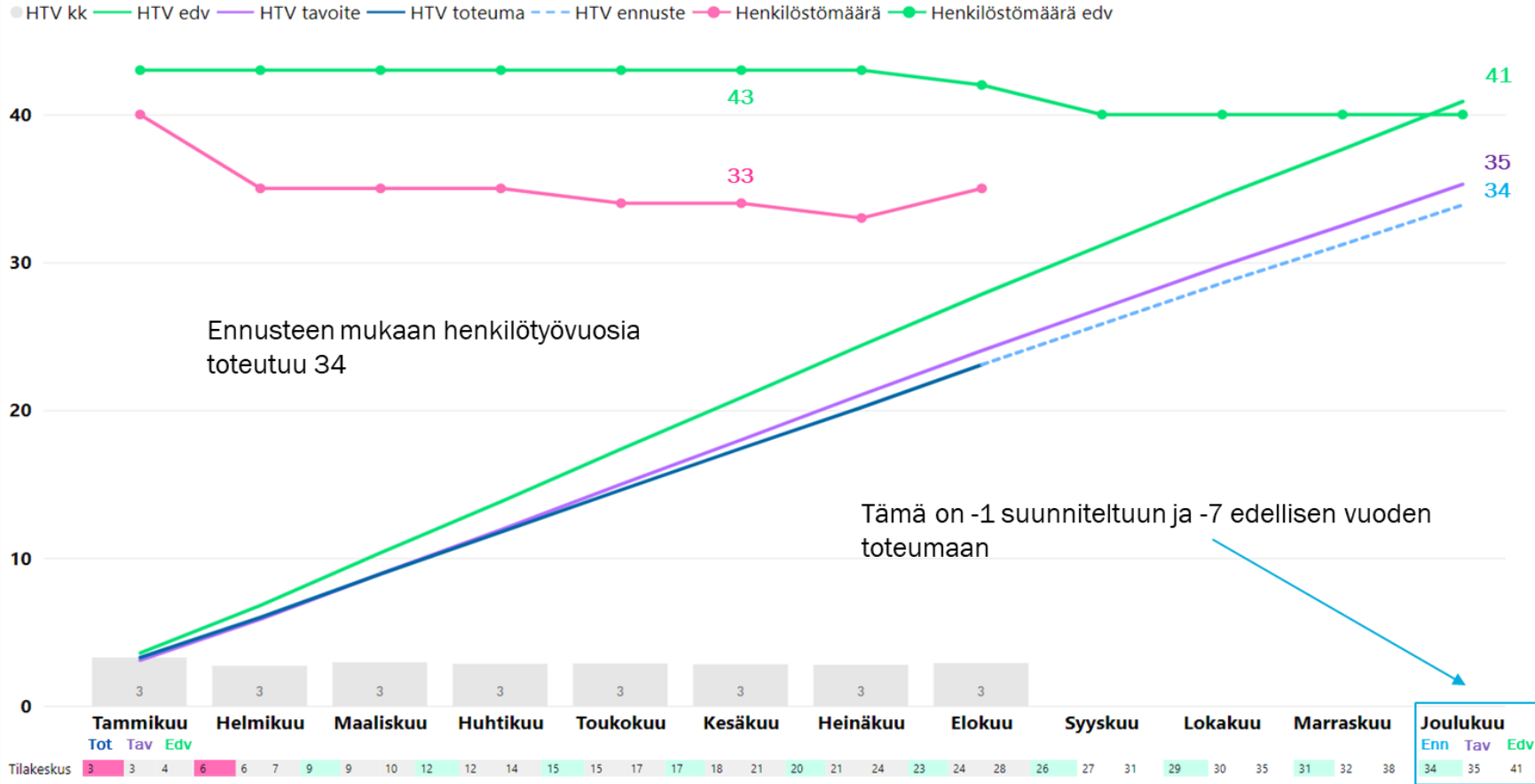
LAHDEN TILAKESKUS | Henkilöstö, henkilöstökulut

Toteuma kk Toteuma Edv Talousarvio Ennuste

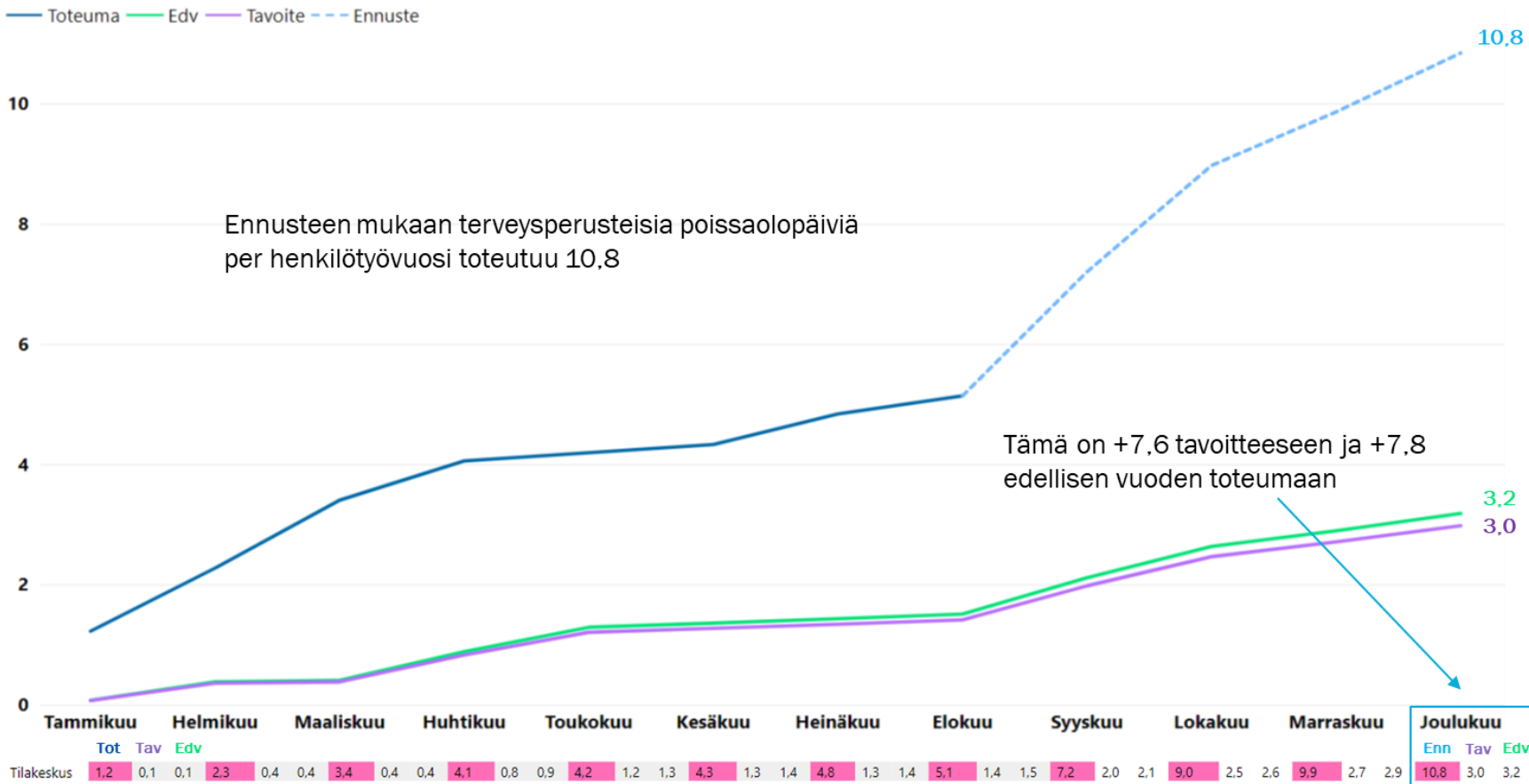

LAHDEN TILAKESKUS | Henkilöstö, henkilötyövuodet ja henkilöstömäärä

LAHDEN TILAKESKUS | Henkilöstö, terveysterveiset poissaolot

LAHDEN TILAKESKUS | Konsernihallinnon palvelualueen uudistumis- ja muutosohjelma (LUMO)

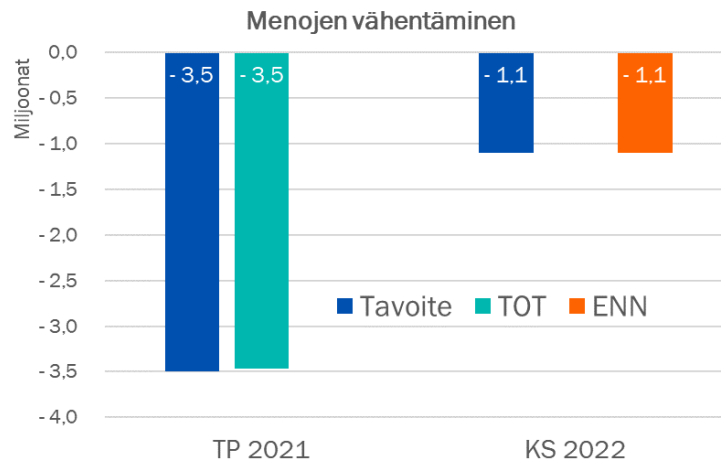
Menojen vähentäminen

ennuste -1,1 milj. euroa (tavoite -1,1)

- Palveluostojen ja hankintojen vähentäminen toteutuu suunnitellusti
- Rakennusten ylläpitopalveluiden määrää on vähennetty
- Tilakeskuksen palvelutuotantouudistukset on saatu toteutettua
- Omasta konesalista luopuminen toteutuu vuonna 2023, mutta korvaavat menosäästöt on löydetty

Muut tavoitteet

- Talonrakennusinvestoinnit ja poistot on sopeutettu ohjelman mukaisesti
- Myyntivoittoennustetta ei vielä ole (tavoite +6,4 milj.)

LAHTI-KAUPUNKI

- Strategian toimenpiteiden toteuman seuranta

Kokonaisuutena kärkihanke etenee hyvin ja aikataulussa.

Poikkeama: Edistetään kestävästä liikkumista

- Uusien LSL:n sopimusten mukainen liikenne alkoi 1.7.2022. Sopimuksien mukaan osa liikenteestä liikennöidään sähköbussilla. Sähköbussien toimituksissa liikenteeseen on ollut viivettä, jota LSL selvittää yhteistyössä liikennöitsijöiden kanssa.

Poikkeama: Edesautetaan yritysten ja yritys ympäristöjen hiilineutraaliutta

- Kestävän kehityksen yritysseteleitä on jaettu tähän mennessä tavoitetta vähemmän. On mahdollista, että kaikkia varattuja seteleitä ei päästä jakamaan, koska kiinnostus niitä kohtaan ei ole ollut riittävän suurta.
- Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskusten tavoite käynnistää pilotti uusiutuvaan energiaan liittyen ei ole toteutunut toivotulla tavalla. Kustannustehokkuus ja lupa-asiat edellyttävät perusteellisempaa suunnittelua

HIILINEUTRAALI YMPÄRISTÖKAUPUNKI

7 KPL

2 KPL

0 KPL

Parannetaan Lahden oman tilakannan energiatehokkuutta

Edistetään hiilineutraalia rakentamista

Edistetään asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia luontolähtöisesti

Tehostetaan jätteiden lajittelua ja keräämistä

Edistetään kestävästä liikkumista

Valmistellaan malli maankäyttöratkaisujen hiilipäästöjen kuvaamiseksi sekä kompensoimiseksi

Edesautetaan yritysten ja yritys ympäristöjen hiilineutraaliutta

Parannetaan tapahtumien ympäristövastuullisuutta

Viestitään ja markkinoidaan hiilineutraalia elämää vetovoimatekijänä

Kärkihanke etenee kokonaisuudessaan suunnitellusti ja aikataulussa. Erityisiä haasteita ei varsinaisesti ole. Ainoa poikkeama koskee tapahtumatoimintaa ja tähän liittyvää oppilaitosyhteistyötä.

Tapahtumatoiminnassa on tiivistetty yhteistyötä korkeakoulujen kanssa ja tämä etenee suhteellisen hyvin. Työ etenee kuitenkin vielä paremmin, mikäli vapaaehtoistyön kehittämiseen saadaan varmistettua rahoitusta ulkoisella hankkeella. Tämä rahoituspäätös varmistuu syyskuun aikana ja mikäli hanke toteutuu, yhteistyön resurssit ovat olemassa ja toiminta on mahdollista kehittää toivotulle tasolle.

LAHTI OPISKELU- JA TIEDEKAUPUNKI

5 KPL

1 KPL

0 KPL

Vahvistetaan lahtelaisten / lasten ja nuorten tiedekasvatusta yhteistyössä korkeakoulujen ja sivistyspalveluiden kaikkien yksiköiden yhteistyössä.

Ylläpidetään monipuolista kaikenikäisten jatkuvan oppimisen tarjontaa

Kehitetään kampusalueita

Vahvistetaan alueen korkeakoulujen, yrityksien ja julkisen sektorin välistä innovaatioyhteistyötä ja ulkoisella rahoituksella toteutettavaa hanketoimintaa

Toteutetaan osaajakampanja alueellisessa yhteistyössä.

Vahvistetaan kaupungin tapahtumatoimintaa oppilaitosyhteistyössä.

Kärkihanke etenee enimmäkseen suunnitellusti ja aikataulussa. Työllisyydenhoidon työnantajayhteistyön toimintamalli on käynnistymässä Bravedon kanssa. Kummiyritystoiminnan jalkauttaminen kouluihin on käynnissä ja tavoitteen toteutuminen 2022 loppuun mennessä on realistinen. Nuorisopalveluiden ja työllisyyden kuntakokeilun välisen yhteistyön kehittäminen on pääsemässä vauhtiin erityisesti nuorten palveluiden tiimin uusien toimitilojen mahdollistaman tiiviimmän asiakaskohtaamisen avulla. Yritysten sijoittumisia tukevaa task force –toimintamallia on pilotoitu Fazerin sijoittumisen yhteydessä ja toimintamalli on vakiintumassa. Pippo-Kujalan alueen asemakaavatyöt etenevät ja Jokimaan yrityspuiston (30 ha) kaavatyö on käynnissä.

TYÖTÄ JA KASVUN EDELITYKSIÄ

7 KPL

2 KPL

0 KPL

Vahvistetaan työnantajapalveluita ja koulutusyhteistyötä osana työllisyyden kuntakokeilua

Lisätään osaavaa työvoimaa yrittäjyyskasvatuksella

Vahvistetaan työllisyydenhoidon tukitoimia

Tiivistetään nuorisopalveluiden ja työllisyyden kuntakokeilun välistä yhteistyötä

Lisätään yritystontteja ja sujuvoitetaan yritysten sijoittumisprosessia

Vakiinnutetaan Lahti at your service –palvelumalli

Kaavoitetaan ja esirakennetaan Pippo-Kujalan aluetta.

Selvitetään elinkeinoelämän raideyhteyksien toteutuskelpoisuudet

Laaditaan yleiskaavan mahdollistamien elinkeinoelämän alueiden käyttöönottoaikataulu ja profilointi.

LAHTI-KAUPUNKI | Strategiakärkien tilannekatsaus, Digitaalisesti palveleva Lahti, Harrastustakuu ja arkiliikunta

Digitaalisesti palveleva Lahti, poikkeama: Kehitetään sähköisen asioinnin palveluprosessia

- Lahti-Pisteen ja palvelualueiden välinen palvelupyyntöjen käsittely CRM-asiakkuudenhallintajärjestelmässä ei kattavaa.
- Lisätään niiden asiakasprosessien määrää, joita järjestelmässä käsitellään

DIGITAALISESTI PALVELEVA LAHTI

5 KPL

1 KPL

0 KPL

Osallistutaan kansalliseen oppimisen digitaalisen palvelualueen ja ekosysteemin luomiseen (DigiOne -hanke)

Lisätään automaatiota ja itsepalvelua palveluissa

Kehitetään sähköisen asioinnin palveluprosessia

Kehitetään sähköisen asioinnin seuranta- ja läpinäkyvyyttä ja raportointia

Ehkäistään digisyrjäytymistä ja lisätään palveluiden digitaalista saavutettavuutta

Hyödynnetään 3D-kaupunkimallia suunnittelutyössä ja havainnollistamisessa

HARRASTUSTAKUU JA ARKILIIKUNTA

4 KPL

1 KPL

0 KPL

Varmistetaan lasten ja nuorten harrastusmahdollisuudet yhteistyössä eri toimijoiden kanssa

Ulkoliikkualueiden palveluverkkohanke

Luodaan toimintamalli kolmannen sektorin toteuttamaan harrastepohjaiseen liikuntarakentamiseen.

Kehitetään pyöräily ja kävelyteiden kunnossapitoa sekä opastusta

Siirretään pyöräilyä ajoradalle ja pudotetaan nopeusrajoituksia liikenneturvallisuuden parantamiseksi

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 1. Hiilineutraali ympäristöpääkaupunki (1/2)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
<p>Parannetaan Lahden oman tilakannan energiatehokkuutta</p> <p>KOHA + SIVI</p> 	<p>Nykyisen KETS sopimuksen lähtötaso Lahden kaupungin toimitilojen uudisrakentaminen on kokonaisuudessaan parempaa lähes-nolla- tai nollaenergiatasoa</p> <p>Edistetään vähähiilisyttä ja kiertotaloutta päiväkoti- ja koulurakentamisessa sekä näiden yksiköiden toiminnassa: Launeen päiväkotii toimii pilottina rakentamisen tai peruskorjauksen vähähiilisuuden ja kiertotalouden osalta. Varmistetaan tarvittavat toimenpiteet, jotta myös käytön aikainen vähähiilisyys ja kiertotalous toteutuvat. Toinen pilottikohde on Myllypohjan koulu.</p> <p>Puurakentamisen edistäminen: Puurakentamista on hyvin vähän / Puurakentaminen ensisijainen vaihtoehto</p> <p>Ympäristöluokituksen pilotointi: Ympäristöluokituksia ei ole käytössä/ Rakennushankkeissa pilotoidaan kansallisia ympäristöluokituksia</p>	<p>Sopimuksen säästötavoitteet</p> <p>Rakennusten energiatehokkuuden suunnitteluohjetta päivitetään tarvittaessa</p> <p>Launeen päiväkodin rakentamisen/peruskorjauksen ja Myllypohjan koulun hankintakriteerit vähähiilisuuden ja kiertotalouden kiertäjinä.</p> <p>Materiaalien lajittelu päiväkodeissa ja kouluissa tehostunut: kyselyn tulos. Uusitaan kysely yksiköille.</p> <p>Hankkeissa tehdään vaihtoehtoverailut</p> <p>Isoissa talonrakennushankkeissa tehdään hiilijalanjälkilaskenta ja elinkaaren aikaisten ympäristövaikutusten laskenta</p> <p>Rakennushankkeissa pilotoidaan eri ympäristöluokituksia</p>	<p>Hiilijalanjälki- ja elinkaarikustannuslaskenta sekä vaihtoehtojen vertailu on tehty uusissa hankesuunnitelmissa. Pilottikohteiden hankesuunnittelu etenee, Hankintakriteereitä kehitetään.</p> <p>Hiilineutraalin rakentamisen vaikutus otettu huomioon talousarviovalmistelussa.</p> <p>Renkomäen monitoimitalohankkeessa pilotoidaan RTS-ympäristöluokitusjärjestelmää.</p> <p>Alasenjärven koulussa (Myllypohjan koulu ja Kunnaksen koulun yhdistyminen 1.8.2021) on keväällä 2022 kehitetty materiaalien lajittelua hankkimalla lisää lajitteluaistoita ja tehostettu lajittelua osana opetusta ja oppimista.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa on käytössä kestävä kehityksen toiminta- ja arviointimalli.</p> <p>Varhaiskasvatuksessa on käytössä kestävä kehityksen toiminta- ja arviointimalli.</p>
<p>Edistetään hiilineutraalia rakentamista</p> <p>KYMP</p> 	<p>Hiilipäästöjen huomioiminen rakennusluvissa</p> <p>Tavoite: hiilineutraalin rakentamisen määrätason ennakoiminen</p> <p>Tontinluovutuksessa vaadittavan tontinkäyttösuunnitelman laadintaohje</p> <p>Tavoite: Laaditaan ohje, joka sisältää vaateita myös hiilineutraaliuden näkökulmasta.</p>	<p>Rakennuslupien määrät, joissa hiilipäästöt huomioitu</p> <p>Laaditut tontinkäyttösuunnitelmat</p>	<p>Hiilineutraalin rakentamisen opas ohjeistaa lämmitysmuotojen ja materiaalivalintojen vaikutuksia ja huomioitavia asioita. Opas voitti Raklin v. 2021 Vähähiilisyyspöytäkirja kilpailun 4/2022.</p> <p>Tontin käyttösuunnitelma edellytetään kevästä 2022 lähtien. Käyttösuunnitelmassa edellytetään huomioimaan uusiutuvan energiatuotannon mahdollisuudet ja toteuttamisen reunaehdot mm pohjavesien osalta</p>
<p>Edistetään asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia luontolähtöisesti</p> <p>KOHA + SIVI</p> 	<p>Luonnon ja ihmisen hyvinvoinnin yhteyden tunnistamiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi on laadittu Lahden seudun 10v. Ohjelma (Luontoaskel terveyteen). Teemoina mm. ruoka, liikkuminen, asuminen, luontokontaktit, yhteistyö.</p> <p>Tavoite: toimenpideohjelman toteuttaminen ja toiminnan vakiinnuttaminen.</p> <p>Luontoaskel terveyteen –toimenpideohjelman toteuttaminen</p>	<p>Luontoaskel terveyteen –toimenpideohjelman toteuttaminen</p>	<p>Luontoaskel terveyteen -ohjelman asiantuntijatyöpajoja toteutettu 3 ja ohjausryhmä kokoontunut 2 kertaa (Päijät-Sote, Yliopistokampus, Lahden kaupunki)</p> <p>TerveSos 24-25.5.2022 (Päijät-Sote, THL, Lahden kaupunki)</p> <p>Toimenpideohjelmalla on suunniteltu ja ideoitu kahdessa kaupungin omassa työpajassa kevään aikana.</p> <p>Ohjelmaa esitely mm. palvelualueiden johtoryhmille, Ruoka-askel -hankkeen osallistujille, kumppanuuspöydille sekä useissa valtakunnallisissa ja kansainvälisissä tapahtumissa.</p> <p>Mainoskampanja "Terveemmäksi ympäristötoilla" käynnistynyt (Lahden kaupunki, Päijät-Sote, Yliopistokampus)</p> <p>Työryhmä ja ohjausryhmä ovat kokoontuneet. Toimenpideohjelman laatiminen on aloitettu.</p> <p>Hyvinvointisuunnitelma sisältää Luontoaskel terveyteen –ohjelman tavoitteita.</p> <p>Osallistuttu asiantuntijaryhmien toimintaan</p>
<p>Tehostetaan jätteiden lajittelua ja keräämistä</p> <p>KYMP</p> 	<p>Tavoitteena kunnan järjestämä ja Salpakierto Oyn kilpailuttama jätteenkuljetus</p>	<p>Jätelautakunnan päätös kunnan järjestämästä jätteenkuljetuksesta</p>	<p>Hiilineutraalin rakentamisen opas ohjeistaa lämmitysmuotojen ja materiaalivalintojen vaikutuksia ja huomioitavia asioita. Opas voitti Raklin v. 2021 Vähähiilisyyspöytäkirja kilpailun 4/2022.</p> <p>Tontin käyttösuunnitelma edellytetään kevästä 2022 lähtien. Käyttösuunnitelmassa edellytetään huomioimaan uusiutuvan energiatuotannon mahdollisuudet. Ja toteuttamisen reunaehdot mm pohjavesien osalta</p> <p>Kuljetusjärjestelmäselvitys tulossa jätelautakunnan käsittelyyn syyskuussa 2022. Päätöksenteko on aikataulutettu loppuvuoteen 2022.</p>

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 1. Hiilineutraali ympäristöpääkaupunki (2/2)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
Edistetään kestävästä liikkumisesta KYMP + KOHA 	Lisätään vähäpäästöisten käyttövoimien osuutta joukkoliikenteessä - Lisätään vaihtoehtoisilla käyttövoimilla kulkevien bussien lkm. Lähtötaso on 63/100. - Lisätään sähköbussien määrää. Lähtötaso 18kpl / tavoitetaso 30 sähköbussia. Vaikutetaan kaupunkipyöräjärjestelmän käyttöasteeseen - 4 matkaa per pyörä per päivä (huhtikuu-lokakuu) Kehitetään sähköistä latausinfraa - Sähköisen liikkumisen latausinfraan kehittäminen, Laaditaan toimintatavat, miten latausinfra toteutetaan tilakannassa	-Vaihtoehtoisilla käyttövoimilla kulkevien bussien lkm. Sähköbussien lkm. Matkat/per pyörä/päivä Latauspisteet/asukas	Tunnistettu riskejä siinä, että käyttövoimaltaan sähköllä kulkevia busseja ei ole luvattu määrä 1.7.2022 alkaen. Mankelit otettiin käyttöön 25.4.2022. Kausilipun oston kannustava markkinointikampanja pidettiin. Mainostajakumppania ei ole. Valmistellaan uutta kampanjaa loppukauden kausiilipulle. On tunnistettu, että painetta yleisille sijoitettavalle latausinfraalle ei ole. Tässä vaiheessa ei ole tarvetta linjaukselle. Lahti Energia on todennut että he eivät ryhdy jakelijaksi. Kaupungin oman tilakannan latausinfraan kehittäminen etenee. Opinnäytetyö tekeillä olemassa olevan tilakannan osalta, suunnitteluohje päivitetty uudisrakentamisen osalta. Tämä vaatii myös tarkennusta henkilöstön pysäköintilinjauksiin.
Valmistellaan malli maankäyttöratkaisujen hillipäästöjen kuvaamiseksi sekä kompensaatiomalliksi KYMP 	Valmistellaan malli maankäyttöratkaisujen hillipäästöjen kuvaamiseksi sekä kompensaatiomalliksi Lähtöaineiston keräys. Toimintamallinvalinta Kompensaatiokokeilu tarkentuu syksyn 21. aikana	Pilotintoteutumisaste 100 %. Kokonaismallin valmisaste 100 %	Ohjelmistovaihtoehtojen toteutustarkastelu ja prosessimalli tekeillä.
Edesautetaan yritysten ja yritys ympäristöjen hiilineutraaluttua KOHA 	- Tavoite kehittää kestävä kasvun yritys palvelusteliä ja jakaa niitä enemmän kuin v.2021. - Hiilineutraalin rakentamisen kehityskeskus tarjoaa tietoa ja neuvoja yrityksille. Tavoite: uusia energiaratkaisuja hyödyntävän pilotin käynnistäminen	Setelien määrä Pilotin käynnistyminen	Kestävä kasvun seteleitä päätetty jakaa 10 kappaletta. Vuoden 2021 aikana toteutunut 9 Pilotin käynnistämiseksi haasteita, jotka liittyvät energiaratkaisujen kustannustehokkuuteen ja ympäristöhaasteisiin, aurinkopaneelit maksavat eikä geoenergiaa saa käyttää pohjaviesien suojelun takia.
Parannetaan tapahtumien ympäristövastuullisuutta KOHA 	Tavoite: Ympäristöoppaan täysi hyödyntäminen ja päivittäminen koronan jälkeiseen ja ympäristöpääkaupunkivuoden jälkeiseen aikaan. Toteutetaan valmis palvelu tapahtumien jätteiden lajitteeluun yhdessä konserniyhtiöiden kanssa	Ympäristöopas päivitetty ja käytössä. Ympäristöopas on sidottu tukiprosesseihin. Palvelu tapahtumien jätteiden lajitteeluun on/ei ole valmis	Ympäristöopas on päivitetty ja käytössä Neuvottelut käytännön tapahtumayhteistyöstä aloitettu Salpakierron kanssa.
Viestitään ja markkinoidaan hiilineutraalia elämää vetovoimatekijänä 	Hiilineutraalin elämäntavan viestinnän konseptointi asukas viestintään ja kaupunkimarkkinointiin. Hyödynnetään 1,5 asteen elämäntapa - hankkeessa tehtyjä tuloksia ja seudullista yhteistyötä.	Viestintäkonsepti on tehty Konseptin mukainen viestintäkampanja on/ei ole toteutettu	Etelä-Suomen Sanomissa on käynnissä natiivartikkelien kampanja. Tänä vuonna julkaistaan Etlarissa 12 artikkelia 1,5 asteen elämäntavasta ja mitä se lahtelaisille tarkoittaa. Näitä jaetaan myös muissa kanavissa, diginäytöille ja somessa mainontaa kohdennetaan myös muualle Suomeen. 1,5 asteen elämäntapa on esillä myös muissa kampanjoissa tänä vuonna. Alkusuksen aikana käynnistyy ympäristö/terveyskampanja mainostojien kanssa.

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 2. LAHTI opiskelu- ja ympäristökaupunki

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
Vahvistetaan lahtelaisten / lasten ja nuorten tiedekasvatusta yhteistyössä korkeakoulujen ja sivistyspalveluiden kaikkien yksiköiden yhteistyössä. SIVI 	Junnuyliopisto: <ul style="list-style-type: none"> vuoden 2022 aikana saadaan JunnuYliopisto laajasti/kattavasti käyntiin ikäluokilla eskarit, peruskoulun 3., 5., 8. ja 9. luokkalaiset, lukion 2. vuosikurssin opiskelijat JunnuYliopisto tukee ja rikastuttaa opetussuunnitelman toteuttamista JunnuYliopistolle muodostetaan pysyvä hallintorakenne 	Osallistujamäärät Opettajien kokemus asiasta Malli on muodostettu	Toiminta edistyy hyvin sivistyksen ja Lahden Yliopistokampuksen vetämänä.
Ylläpidetään monipuolista kaikenikäisten jatkuvan oppimisen tarjontaa SIVI 	Wellamo-opisto tarjoaa monipuolista oppimisen mahdollisuuksia kaikenikäisille. Kirjasto toimii jatkuvan oppimisen alustana ja tarjoaa monipuolista oppimista tukevaa tapahtumatoimintaa kaikenikäisille	Tarjonnassa olevan opetuksen määrä, min. 45 000 h Järjestettyjen tapahtumien määrä	Opetusta toteutettu suunnitelmien mukaisesti Tapahtumia järjestetty normaalisti heti kun koronarajoitukset helmikuun puolivälissä purettiin
Kehitetään kampusalueita KYMP 	Polttimon rannan alueen ideakilpailun valmistuminen ja toteuttamiskelpoisen asemakaavatyön käynnistäminen. Niemen kampusalueen kehittäminen	Toteutussuunnitelman käynnistäminen vuoden 2022 aikana.	Kampuspuiston suunnitelma valmistunut ja hyväksytty (KYLA 5/22), toteutuksen 1. vaihe ohjelmoitu syksyille. Ideakilpailu valmistunut (3/22), jatkosuunnittelu käynnissä
Vahvistetaan alueen korkeakoulujen, yrityskien ja julkisen sektorin välistä innovaatioyhteistyötä ja ulkoisella rahoituksella toteutettavaa hanketoimintaa KOHA 	Lahti on solminut kaupunkiseudun ja valtion välisen innovaatiotoiminnan ekosysteemisopimuksen ja käynnistänyt Lahden kestävän kasvun ohjelman valmistelut vuonna 2021. Edistetään TKI-yhteistyötä ja ulkoisen rahoituksen hakuja kärkiteemoissa: sähköinen liikenne ja kestävä liikkuminen, hiilineutraali rakentaminen, kiertotalous, urheilu, digitalisaatio, työllistyminen ja sote-palvelut. Toteutetaan alueen korkeakouluopiskelijoille hiilineutraalin kaupungin kehittämiskilpailu yhdessä yrityskien kanssa. Pilotoidaan innovaatioaseteli alueen yrityksille.	Alueelle haettavien hankkeiden määrä (lkm) ja vuoden aikana alueelle saadun ulkoisen hankerahoituksen TKI-rahoituksen määrä (€) Innovaatiokilpailu toteutettu Innovaatioasetelit pilotoitu	Hankevalmistelut alueellisessa yhteistyössä etenevät ok, mutta ministeriön suunnasta ekosysteemisopimuksen hankerahoituksia ei ole vielä saatu jakoon, vaan haut ovat jo 10 kk myöhässä. Muita hankkeita kuitenkin edistetty mm. hiilineutraalissa rakentamisessa ja työllisyydessä. 5.8.2022 Hankerahoitukset olleet auki kesäkuussa ja 20 ekosysteemisopimusohjelmahakemusta saapunut. Arviointiprosessi käynnissä. Lisäksi kaupunki hakenut useita muita hankkeita eri rahoituslähteistä. Kehittämiskilpailu toteutettu 03-04/2022 OK TKI-toiminnan kehittämisen yrityspalveluseteli toiminnassa ja ensimmäiset setelit myönnetty
Toteutetaan osajakampanja alueellisessa yhteistyössä. KOHA 	Lahden seudun nettomuuttovoitto on mallillisesti kasvava. Kampanjan tavoitteena on tukea nettomuuttovoiton kasvua kertomalla alueen osaajista ja osaamisesta ja innostamalla uusia tekijöitä sijoittumaan Lahteen. Kampanja edistää myös uusien yrityskien sijoittumista alueelle.	Kampanja toteutettu menestyksekkäästi Korkeasti koulutettujen nettomuuttomäärä	Kampanja suunnittelussa laajassa alueellisessa elinkeino yhteistyössä ja yhdessä viestintä- ja markkinointipalveluiden kanssa. -5.8.2022 suunnittelu edelleen vaiheessa, mutta etenee. Sijoittautumispalveluihin liittyvä muuttajapalvelun konseptointi käynnissä
Vahvistetaan kaupungin tapahtumatoimintaa oppilaitosyhteistyössä. KOHA 	Lahti kehittää tapahtumatoimintaansa strategian mukaisesti. Vakiinnutetaan tapahtumatoimijoiden ja alueen korkeakoulu- ja toisen asteen opiskelijoiden roolit kaupungin vakituissa tapahtumissa ja hyödynnetään alueen opiskelijoita laajemmin tapahtumien vapaaehtoistyössä omissa ja yhteistuotantotapahtumissa. Toteutetaan yhteiskoulutus ja rekrytointitoimenpiteet alueen vapaaehtoisille ja tapahtumatoimijoille alueellisessa oppilaitosyhteistyössä.	Yhteistyöthojen tehtävät ja vastuut ovat selkeät Osallistuvien opiskelijoiden määrä (lkm) muiden kuin opiskelijoina osallistuvien vapaaehtoiskoulutettavien määrä Tapahtumakoulutus toteutettu menestyksekkäästi	-5.8.2022 Oppilaitosyhteistyötä tiivistetty tapahtumien saralla kaikkien alueen oppilaitosten kanssa, mutta työ on vielä kesken. Yhteistyöhanke haussa Liikuntakeskus Pajulahden ja Vierumäen Urheiluopiston kanssa tapahtumien vapaaehtoistyön opinnollistamisesta Tapahtumapalvelut ottaa jatkuvasti uusia harjoittelijoita tiimiinsä ja toimii toimeksiantajana opinnäytetyöissä

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 3. Työtä ja kasvun edellytyksiä (1/3)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
Vahvistetaan työntajapalveluita ja koulutusyhteistyötä osana työllisyyden kuntakokeilua KOHA 	Työllisyydenhoidossa on luotu työntajayhteistyön toimintamalli Työllisyydenhoidossa on luotu toimintamalli koulutusorganisaatioiden kanssa tehtävälle yhteistyölle.	Työntajayhteistyön toimintamalli on otettu käyttöön Yritystoiminnan aloittaneet työttömät lahtelaiset Työllistymiset palkkatuen ja/tai valmennuksen myötä Työnhakijoille suunnatut ja räätälöidyt koulutukset sekä työllistymiset koulutuksen jälkeen Koulutusyhteistyön toimintamalli on otettu käyttöön	Kunto-hankkeen puitteissa kolme (3) yrityskoordinaattoria ovat toteuttaneet aktiivisesti hankkeen kohderyhmän näkökulmasta yritysyritysyritystä. Yrityskontakteja on jo runsaasti ja rekrytointitapahtumat yhdessä Ohjaamon kanssa ovat käynnissä. Kuntakokeilun yrityskoordinaattori aloittaa työnsä 06/2022. CRM-järjestelmä on vakiintunut käyttöön. Syksyllä -22 TE-toimisto keskittää yhdessä kuntakokeilun kanssa rekrytointitapahtumien järjestämisen Palvelutorille. Barona-työllisyyden vaikuttavuuspilotti on käynnistymässä syyskuussa asiakastyön osalta. Baronalle ohjataan asiakkaistamme soveltuva väh. 300 pv työttömän (=työmarkkinatuen kuntaosuus maksussa) max. 250 hlön pilottijoukko, jonka työllistymistä Barona aktiivisesti edistää. Kesto kuntakokeilun ajan. Työntajayhteistyön osalta toimintamalli tulee edelleen vahvistamaan Pohjoismaisen työvoimapalvelumallin käynnistyttyä 05/22->. Työllisyyspalveluissa rakentuu uusi alkupalvelutimi asiakaspalveluyksikön sisälle, ja yritysyritystä mallinnetaan tulevien vuosien aikana kuntakokeilussa vastaamaan TE2024-uudistuksen tarpeita. LADECin tehtävä yhteistyö tiivistyy mm. LADEC:n yritysneuvojan aloittaessa Palvelutorilla viikoittaisen vastaanoton.
Lisätään osaavaa työvoimaa yrittäjyyskasvatuksella KOHA + SIVI 	Luodaan "yrityskummiluokka"-toimintamalli, jossa koulut tekevät suunnitelmallista yhteistyötä yrityskumppanien kanssa Vakiinnutetaan koulujen ja yritysten välisen yrittäjyyskasvatusyhteistyön toimintamallit	Vähintään 50 %:lla kouluista nimetty yrityskummi	Tavoite melko realistinen. Molemmat lukiot lupautuneet mukaan ja yläkoulujen houkuttelu käynnissä. Käynnistetty ja toteutettu kummiyritystoiminnan pilotointia Lahden Lyseon lukiossa ja Salpausselän peruskoulussa. Kaupungin lukioille on nimetty yrityskummit 100 %sti. Perusopetuksen koulujen yrityskummien nimeäminen käynnistetty. Koulut kiinnostuneita toiminnan kehittämisestä. Kontaktointi yrityksiä yrityskummitoimintaan osallistumisesta. Mukaan lupautunut toistaiseksi reilu 10 yritystä. Yritysten kontaktointi jatkuu syksyllä.

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 3. Työtä ja kasvun edellytyksiä (2/3)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
<p>Vahvistetaan työllisyydenhoidon tukitoimia</p> <p>KOHA</p> 	<p>Työllisyyden kuntakokeilulle on luotu yhteiset asiakasprosessit Päijät-Soten kanssa (ml. TYP-toiminta).</p> <p>Työnhakijoiden yleinen aktiivointiaste nousee verrattuna vuoteen 2019</p> <p>Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä laskee verrattuna vuoteen 2019</p>	<p>-Työnhakijoiden yleinen aktiivointiaste verrattuna vuoteen 2019</p> <p>Työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä verrattuna vuoteen 2019</p>	<p>Verkostopäällikkö on aloittanut työskentelyn sekä kuntakokeilun HYKY-yhteistyön vastuuhenkilönä että PH-TYP-johtajana.</p> <p>Paja- ja tukityötiimin toiminnon järjestetään uudella tavalla kun työllisyyspalvelut luopuu kuntouttavan työtoiminnan palveluntuottajan roolista. Matalan kynnyksen työhönvalmennukselliset toiminnot kytketään tiiviiksi osaksi kuntakokeilun viranomaistyötä. Tämä näkyy mm. niin, että rakennamme kuluvan vuoden aikana Palvelutoriympäristöön uuden valmennustiimin, jolla on mahdollista liikkua avoimille työmarkkinoille työnhakijoidemme työllistymisen tueksi.</p> <p>Hyvinvointialueen ja työllisyydenhoidon yhdyspintakysymyksiä käsitellään yhteisessä foorumissa säännöllisesti lähes kuukausittain. Työllisyyspalvelujen edustajan tässä työssä on verkostopäällikkö.</p> <p>Aktiivointiasteen nostamiseksi ja kuntouttavan työtoiminnan siirtämiseksi hyvinvointialueelle tehdään yhteistyötä PPHYKY:n kanssa. Aktiivointisuunnitelmapyntöjen volyymiä kasvatetaan huomattavasti. Syksyllä – 22 on sovitettu tiivistettävän yhteisen prosessin käytäntöjen sopimiseen liittyvää yhteydenpitoa Pphyky:n kanssa.</p> <p>Kunto-hanke on rakentanut työttömien terveystarkastusten ympärille kattavan alkukartoituksen yhdessä Harjun terveyden kanssa. Tavoitteena on sujuvoittaa työkyvyn kartoituksen palvelupolkua.</p> <p>Barona-pilottiyhteistyö pitkäaikaistyöttömien työttömyyden katkaisemiseksi on valmisteluvaiheessa. Pilotin sopimus Baronan ja kunnan kesken allekirjoitetaan kesäkuussa. Kyseessä on työllisyyspalveluiden vaikuttavuusperustaisen kumppanuusmallin pilotointi. Vastaavista piloteista on avattu keskustelut myös muiden henkilöstöpalvelutoimijoiden kanssa.</p> <p>Olemme lisänneet kaupungin sisäistä tietoisuutta TE24 tuomista muutoksista ja niihin varautumisesta. ETP:ssä valmistellaan uudistuksen läpivientiin projektipäällikön rekrytointia.</p> <p>Pajulahden urheilupuiston kassa käynnistyy syksyllä hanke työttömien aktivoimiseksi liikunnallisina keinoin</p>
<p>Tiivistetään nuorisopalveluiden ja työllisyyden kuntakokeilun välistä yhteistyötä</p> <p>KOHA + SIVI</p> 	<p>Tavoitetaso :</p> <p>Nuorten työ- ja valmennuspalvelut linkittyi tiiviisti kuntakokeiluun ja asiakkaan palvelupolku on sujuva. Nuorten työ- ja valmennuspalvelut toimii palveluntuottajana suhteessa kuntakokeiluun.</p> <p>Yhteyden syventäminen kuntakokeilun ja nuorisopalveluiden välille.</p> <p>Sovitetaan nuorten työ- ja valmennuspalvelujen toiminta kuntakokeilun kautta tuleviin tavoitteisiin ja sieltä tulevien nuorten tarpeisiin.</p>	<p>Yhteisesti sovitut toimintaprosessit ja mittarit</p> <p>Asiakasmäärä, sijoittuminen ja täyttöaste</p>	<p>Arjen yhteistyötä tehdään sekä vakiintunein tavoin että haetaan uusia yhteistyön muotoja. Kunto-hanke toimii läheisessä yhteistyössä niin kuntakokeilun nuorten tiimin että sivistystoimen nuorisopalvelujen kanssa etsivän nuorisotyön ja pajojen kanssa.</p> <p>Hyvinvointisuunnitelman mittarien yhteensovittaminen ei ole edennyt täysin suunnitellussa aikataulussa mm. koronasta johtuen. Ohjaamon painopistettä työllisyyspalveluissa suunnataan tulevien vuosien aikana työhön ja koulutukseen ohjaavan matalan kynnyksen palvelun suuntaan ja se tulee sijoittumaan uuteen matalan kynnyksen valmennustiimiin organisaatiossamme.</p> <p>Pohjoismainen työvoimapalvelumalli, joka käynnistyi 05/22, korostaa asiakkaan omaa roolia työnhauun aktiivisena toimijana. Tämä näkyy nuorten tiimin asiakasprosessissa mm. lisääntyvinä asiakastapaamisina, jolloin odotettavissa on vaikuttavuutta aktiivointiasteeseen ja työmarkkinoille/koulutukseen sijoittamiseen tässä asiakasryhmässä. Nuorten palveluiden työtiimi on siirtynyt 06/22 uusiin toimitiloihin, jossa mahdollistuu huomattavasti aiempaa paremmin tiivis asiakastapaaminen lähityössä.</p> <p>Nuorten palveluiden palveluesimies Lönnrot ja Kunto-hankkeen projektipäällikkö Torppavirta kuuluvat Lahden kaupungin Nuorten työ- ja valmennuspalveluiden ohjausryhmään.</p> <p>nuorten työ- ja valmennuspalveluiden ja työllisyyden kuntakokeilun väiset yhteydenpitokäytännöt on sovitettu, nuorten työ- ja valmennuspalveluiden edustaja on mukana kuntakokeilun nuorten palveluiden viikkopalaverissa.</p> <p>kuntakokeilun nuorten uudet työntekijät perehdytetään nuorten työ- ja valmennuspalveluiden toimintaan ja sisältöihin, käynti toimitiloissa sisältäyty perehdytykseen</p> <p>laajempi yhteistyön ja palveluiden kehittäminen on aloitettu nuorisopalveluiden ja työllisyyspalveluiden johdon väillä</p>

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 3. Työtä ja kasvun edellytyksiä (3/3)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
Lisätään yritystontteja ja sujuvoitetaan yritysten sijoittumisprosessia KYMP + KOHA 	Kaavoitetaan uutta yritys-tonttimaata 25 hehtaaria - Yritysten sijoittumismarkkinoin ja prosessin kehittäminen yhdessä LADECin kanssa luodaan task force -toimintamalli asiakasprosessien sujuvoittamiseen	Kaavoitettu tonttimäärä ha task force -toimintamalli käytössä sijoittumismarkkinoinnin resurssointi parantunut	Pippo-Kujalan ympäristön kaavarunko ja Kujalankadun asemakaava kuultavana 17.3.-14.4.2022. Fazerin tontin kaava ehdotuksena nähtävillä 9.6.-11.7.2022. Luontoselvitykset tekeillä (kesä 2022) Kariston portin ja Latomiän alueille. (ML) Jokimaan yrityspuiston (Syväojan alueen) asemakaavoitus Helsingintien länsipuolelle käynnissä. Laajennusalue noin 30 ha. Työ käynnistetty. Uusi toimintamalli pilotoitu. Saatujen kokemusten perusteella toimintamalli päivitetään kesään mennessä. Task force -toimintamalli kehitteillä yhdessä Ladezin kanssa. Sijoittautumispäätöksistä hyötyvät tahot aktivoidaan osallistumaan aluetalouden hyödyn maksimointiin.
Vakiinnutetaan Lahti at your service –palvelumalli KOHA 	- Rakennetaan yritysten jatkuvan kohtaamisen palvelumalli, jolla kehitetään kaupungin ja yritysten vuorovaikutusta - 500 lahtelaisyrittäjien haastattelututkimuksen toteuttaminen	Palvelumalli rakennettu ja otettu käyttöön Kyselytutkimus toteutettu	Yrittäjäfoorumia jatkettu ja vuorovaikutuksen tiivistämistä kehitetään. Kyselytutkimus toteutetaan syksyllä 2022
Kaavoitetaan ja esirakennetaan Pippo-Kujalan aluetta. KYMP 	Vahvistetun kaavan alueella esirakentaminen käynnistetty. Muun alueen osalta asemakaavatyo valmis. Tontinluovutus-tavoite on 5 ha. Pistoraideyhteys valmis 2022	Esirakentaminen ja asemakaavoitus valmis. Luovutettujen tonttien ha Pistoratayhteys on/ei ole valmis	Pippo-Kujalan ympäristön kaavarunko ja Kujalankadun asemakaava kuultavana 17.3.-14.4.2022. Fazerin tontin kaava ehdotuksena nähtävillä 9.6.-11.7.2022. (ML) Noin 30 ha alueen tasausurakka on aloitettu touko-kesäkuussa 2022. Työ valmistuu joulukuun 2023 loppuun mennessä. Tontinluovutusneuvottelut käynnissä. Ratkaisut toimijoista tavoite saada kevään aikana.
Selvitetään elinkeinoelämän raideyhteyksien toteutuskelpoisuudet KYMP 	Selvitetään elinkeinoelämän kohteet, joille ratayhteys on toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevää	Kohdekohtainen toteutuskelpoisuus. Jatkosuunnittelun käynnistäminen ja toteutusaikataulun laadinta valmiina 100%	Suunnitelma on valmistunut. Tarkastelussa mukana, Lasitehtaan alue, Pippo-Kujala, Kumia ja Nastola. Hollolasta Nostava.
Laaditaan yleiskaavan mahdollistamien elinkeinoelämän alueiden käyttöönottoaikataulu ja profiilointi. KYMP 	Alueiden profiilointi, suunnittelu ja tavoitteellisen toteutus aikataulun valmistuminen.	Tavoitetason kattavuus yleiskaavavaranosta 100%	Valmistelu etenee aikataulun mukaisesti Perusaineistojen ja pohja-analysien laatiminen käynnissä omana työnä. Konsulttiselvitys rakentamattomien elinkeinoelämänalueiden maamassoista (sis. karkea rakennettavuusmalli) ja kiertotalouteen liittyvästä elinkeinotoiminnasta valmistuu kevään 2022 aikana. Elinkeinoelämän kokonaiselvitys toteutetaan konsulttityönä kesän 2022 aikana. Aineiston jatkotyöstä toteutusohjelmaksi syksyn 2022 aikana.

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 4. Digitaalisesti palveleva Lahti (1/2)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
<p>Osallistutaan kansalliseen oppimisen digitaalisen palvelualueen luomiseen</p> <p>Lahti osallistuu seitsemän suuren kaupungin yhteiseen DigiOne-hankkeeseen</p> <p>SIVI + KOHA </p>	<p>Lähtö: Lahti liittyy DigiOne-hankkeeseen vuoden 2021 alusta.</p> <p>Tavoite: Hanke jatkuu vuoteen 2028, hankkeen ensimmäisessä vaiheessa kehitetään palvelualueita ja oppimisen digitaaliset palvelut vuoden 2024 alkuun mennessä. Vuonna 2022 tavoite edetä suunnitelman mukaisesti</p>	<p>Kehtämishankkeen sopimusten ja suunnitelmien mukainen kehitystyö DigiOne-palveluiden käynnistyminen vuoden 2024 alusta alkaen.</p>	<p>DigiOne-hanke on edennyt pääsääntöisesti aikataulun mukaisesti. Pieniä aikataullisia haasteita on ollut asiassa. Kaupungin edustajat ovat aktiivisesti osallistuneet hankkeen eri työryhmien työskentelyyn.</p> <p>Kilpailutukset on tehty ja palveluiden tuottajat valittu. Ohjelmistojen kehittäminen on alkanut ja myös muu kehittäminen jatkuu.</p> <p>Kuntien toiminnanmuutoksen suunnitelmia valmistellaan.</p> <p>Keväällä 2022 lahtelaiset pilottikoulut ovat valmistautuneet syksyllä 2022 käynnistyvään pilotointiin.</p>
<p>Lisätään automaatiota ja itsepalvelua palveluissa</p> <p>KOHA + SIVI + KYMP </p>	<p>Tavoitteena vähintään 5 uutta automatisoitua prosessia.</p> <p>Vähintään 3 uutta "itsepalveluominaisuutta" IT-peruspalveluissa</p>	<p>Automatisoitujen prosessien määrä.</p> <p>Uusien IT-peruspalveluiden "itsepalveluominaisuuksien" määrä</p>	<p>Robottitoimittaja edistynyt talous ja varhaiskasvatusrobotin kanssa. Tulorekisteriin pääsy näiden jälkeen elokuussa. Päätösvalmistelun automatisoinnissa robottitoimittaja juuri kilpailutettu -> jätetuollon prosesseja automatisoidaan.</p> <p>Tilattu Fastin käyttöliittymän päivittäminen käyttäjätavallisemmaksi</p>
<p>Kehitetään sähköisen asiainn palveluprosessia</p> <p>KOHA + SIVI + KYMP </p>	<p>Lisätään palautteiden keräämisen ja käsittelyn automatisointia. Uusien menetelmien kartoitus, kuten tekoälyn hyödyntäminen.</p> <p>Tavoitteena, että tekoäly käsittelee 75 % kysymyksistä.</p> <p>Parannetaan asiakkaan asian kulkemista CRM-järjestelmässä, niin että asiakkaan kirjaus seuraa asiakasta.</p>	<p>Tekoälyn käsittelemien kysymysten määrä ilman siirtoa asiakaspalvelijalle.</p> <p>On/ei ole otettu käyttöön ePalautteeseen osio, joka hyödyntää tekoälyä</p> <p>Asioiden lkm, jotka on siirretty CRM kautta eteenpäin</p> <p>Tahojen lkm, joille CRM kautta dataa on siirretty</p>	<p>ePalautte-palvelussa on 8.3. otettu käyttöön tekoälysovellus, joka tuo palautteenantajalle nykyinen aiempia vastaavia palautteita, lisäinfoa palautteista ym.</p> <p>Tekoäly käsitellyt kysymyksiä 82 % 1.1.-4.5.2022</p> <p>Lahti-Pisteen ja palvelualueiden välisiä asiakasapolkuja ei ole riittävästi määritelty CRM:ssä.</p>
<p>Kehitetään sähköisen asiainn seuranta, läpinäkyvyyttä ja raportointia</p> <p>KOHA + SIVI + KYMP </p>	<p>Sähköisen asiainn seuranta ja raportointi</p> <p>Asiakastiedon(CRM) tuominen johdon raportointi-järjestelmään (Power BI)</p> <p>Luodaan kunnan käyttämiin rakennusvalvonnan sähköisiin asiointipalveluihin kyvykkyys hallita IFC-tietomalleja(3D) sekä kyvykkyys siirtää tietoja IFC tietomalleista kuntien rekistereihin ja 3D kaupunkimalleihin.</p> <p>Lisätään avoimia data-aineistoja. Tavoite 2 uutta data-aineistoa.</p> <p>Sähköisen asiainn läpinäkyvyys</p> <p>Suomi.fi viestit -palvelu käytössä asioiden etenemisen ilmoituskanavana vähintään kahdessa keskeisessä asiointia tukevassa tietojärjestelmässä</p>	<p>Asiakastieto on/ei ole tuotu johdon raportointijärjestelmään.</p> <p>Asiointipalvelussa ei ole / on kyvykkyys hallita ja siirtää tietoja IFC-tietomalleista(3D)</p> <p>Vastaanotetut IFC-tietomallit(3D) lkm</p> <p>Uusien data-aineistojen lkm.</p> <p>Suomi.fi viestit integraatiot perusjärjestelmiin: määrä</p>	<p>Integraation tekoa Dynamics CRM:n ja Power BI -raportointijärjestelmän välille ei ole vielä aloitettu, tarjouta pykätty.</p> <p>Integraatio Chatin ja Lahti-Pisteen asiakkuudenhallintajärjestelmän kanssa on tehty VM:n sähköisen asiakaspalvelun kehittämissuunnitelmassa.</p> <p>Kaupunkimalli ja 3D-malliprojekti käynnistyneet.</p> <p>Suomi.fi viesteihin liittyen on vaalien ja tietosuojaan osalta viestintäkanavat viety suomi.fi -viestit palvelun testiympäristöön, mutta ei vielä tuotantoon.</p> <p>Paikkatietojen avoimen datan aineistoja on Gaia-palvelun kautta jaossa noin 15 kpl.. Nämä voidaan siirtää myös avoimen datan sivustolle. Otetaan yhteyttä tietohallintoon, jotta saataisi sovitua kaupungin verkkosivulla olevan avoimen datan sivustolle koko kaupungin vastuunhoito.</p> <p>Sähköiseen lupa-asiointipalveluun on luotu mahdollisuus IFC-mallien lisäämiselle.</p> <p>Rakennusvalvonnan henkilöstö on suorittanut tietomallia käsittelyyn liittyvän peruskoulutuksen.</p>

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 4. Digitaalisesti palveleva Lahti (2/2)

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
Ehkäistään digisyrjäytymistä ja lisätään palveluiden digitaalista saavutettavuutta SIVI	<p>Verkkoinaistot, tilaisuudet ja tapahtumat verkossa:</p> <p>Vähintään 5 % kirjaston, Wellamo-opiston, museon, orkesterin ja kulttuuripalveluiden tapahtumista on digitaalisesti saavutettavia.</p> <p>Tavoitteena 1500 kpl konserttisovelluksen latausta.</p> <p>Kuntalaista tukevien koulutusten ja ohjaustilanteiden määrä sekä mahdollisuus laitteiden käyttöön (Kirjasto vähintään 150 koulutus/ohjaustapahtumaa, Wo koulutuksia min. 50 kpl).</p> <p>Luodaan seudullinen yhteistyöverkosto digitukea tarjoavien toimijoiden kesken.</p> <p>Jatketaan senioreiden digitukiprojektia koronarajoitukset huomioiden digitukiklinikalla sekä verkossa.</p>	<p>Digitaalisesti saavutettavien tapahtumien prosenttiosuus kaikista tapahtumista.</p> <p>Kaupunginorkesterin SL Classiclive -konserttisovelluksen käyttömäärät.</p> <p>Koulutus/ohjaustapahtumien lkm.</p> <p>Seudullinen yhteistyöverkosto on/ei ole luotu</p> <p>Digitukiklinikalla ja verkkosivuilla käynnit.</p> <p>Toteutuneiden digikinkereiden lkm.</p> <p>Digikinkereihin osallistuneiden lkm.</p>	<p>5 % kirjaston kevään tapahtumista on tarjottu myös etäosallistumismahdollisuudella ja niihin on osallistunut 1584 asiakasta.</p> <p>5 % Wellamo-opiston opetuksesta verkko-opetusta sekä julkaistu laaja oppilastöiden diginäyttely Taidolla 31.3.</p> <p>Orkesterin konserttisovelluksen latauksia 1700 kpl</p> <p>Vuoden 2022 avustushaussa yhdistykset eivät hakeneet kohdennetusti avustuksia digitaalisen osallisuuden kehittämiseen.</p> <p>Wellamo-opisto järjestänyt 333 tuntia digiohjausta ja tietotekniikan opetusta</p> <p>Kirjasto on järjestänyt kevään aikana 125 aikuisten digiopastus/ohjaustapahtumaa.</p> <p>Kehitetty osb.u:n toimintamallia ja arvioitu siinä käytettävää osallisuusalan uutta versiota.</p> <p>Lisätty sosiaalisen median hyödyntämistä kumppanuuspöydissä.</p> <p>Senioreiden digikinkertoiminta on tavoittanut ikääntyneitä koronarajoitusten jälkeen. Kinkereitä on järjestetty Lahden keskustassa ja Nastolassa yhteensä 55 kertaa. Osallistumisia on ollut 2156, joista uusia 100. Linkkisivustuntoja yht. 16 452. Kinkereiden lisäksi digitukiklinikka toimii kerran viikossa, kävijöitä yht. 245. Toiminnasta saatu hyöty: keskustan kinkerit; erittäin paljon 48,2%, paljon 44,6%, Nastolan kinkerit; erittäin paljon 42,9%, paljon 47,6%.</p> <p>Takataskussa 155 digituen yksilöohjaukset. Lisäksi järjestetty kuusi ryhmämuotoista digikoulutusta (26 kokousta), joissa 89 osallistumiskertaa.</p>
Hyödynnetään 3D-kaupunkimallia suunnittelutyössä ja havainnollistamisessa KYMP	<p>Kaupunkimallin käyttöönotto ja hyödyntäminen vastuualueilla.</p> <p>Lisää osallistuttamisen mahdollisuutta sekä suunnitelmien sisällön peruste päättäjille</p>	<p>- Kaupunkimalli on/ei ole otettu käyttöön</p> <p>- Valmius kahden suuntaiseen tiedonsiirtoon on/ei ole.</p> <p>- Kaupunkimallia käytetään / ei käytetä suunnitelmien visualisoinnissa</p>	<p>Kaupunkimalli on otettu käyttöön. Sen päivittäminen ja ylläpito on otettu osaksi perusprosessia.</p> <p>Kaupunkimallia hyödynnetään merkittävimpien kaavaprozessien havainnollistamisessa. Havainnollistamisprosessia ja ohjelmistoja kehitetään jatkuvasti sujuvammiksi.</p> <p>Nykyisen karttapalvelun 3D-laajennos saadaan käyttöön tämän vuoden aikana. Mahdollista aineistojen esittämisen kaikille.</p> <p>Suunnittelumalleja voidaan liittää osaksi kaupunkimallia ja kaupunkimallista voidaan antaa osia suunnittelijoille.</p>

LAHTI-KAUPUNKI | Strategian toteutumisen seuranta, 5. Harrastustakuu ja arkiliikunta

Palvelualueen toimenpide	Lähtö-/tavoitetaso	Mittari	Mittarin toteutuma ja tehdyt toimenpiteet
Varmistetaan lasten ja nuorten harrastusmahdollisuudet yhteistyössä eri toimijoiden kanssa SIVI 	Jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus itseään kiinnostavaan harrastukseen Lasten ja nuorten harrastustakuu toteutuu eri toimijoiden yhteistyönä ja kaupunkitasoisesti koordinoituna	Harrastusmahdollisuudet ovat kaikkien lasten ja nuorten tiedossa Yhteistyötahojen määrä	Keväällä 2022 on järjestetty lasten ja nuorten harrastustoimintaa kouluissa osana valtakunnallista kehittämishanketta. Harrastustoiminnan järjestämiseen on osallistunut kaupungin eri toimijoiden lisäksi 14 seuraa ja yhdistystä. Koordinaatio on edistännyt harrastustoimijoiden yhteistyötä. Yhteistyökäytänteiden rakentaminen etenee suunnitellusti. Koulupäivän yhteydessä järjestettävästä harrastustoiminnasta on tiedotettu kohdennetusti oppilaita ja huoltajia Wilma-järjestelmässä. Harrastelahti.lahti.fi -sivuston uudistus toteutettu.
Ulkoliikkueralueiden palveluverkkohanke KYMP + SIVI + KOHA 	Tavoitetaso: Palveluverkkotarkastelu valmis Arkiliikuntapaikat/koulujen/monitoimitalojen liikunta-alueet Vastuut ja tehtävänjaot on määritelty selkeästi. (mm. luontoliikunta)	Tarkastelu on/ei ole tehty Vastuumäärittely on/ei ole tehty	Suurimmat tarpeet on listattu ja isoimpien kohteiden toteutus suunniteltu ja toteutus edennyt ja investointiohjelma/työohjelma päivitetty. Vastuujako tarkentuu ulkoliikuttamisen johtoryhmän säännöllisen työskentelyn kautta edelleen ryhmän työn jatkuessa. Suurempien kohteiden vastuut määritelty, pienempiä tarkennetaan. Investointeja koskevia palaute- ja ideoiden päällekkäisiä keruujärjestelmiä muodostunut tiililäisesti. Valtionapuhakuprosessi (vuosittaiset haut/rahoitussuunnitelmailmoitukset) liikuntapalveluiden hoidossa, avustusten saaminen valtionhallinnon poliittisten päätösten varassa. Palveluverkkotarkastelua ei ole aloitettu. Ulkoliikkueralueiden kuntotilakartoitusta, peruskorjaussuunnittelua eikä korjaussuunnitelmien laatimista ole aloitettu Reittityipistöt on pääosin tunnistettu, niille on päätetty yhteiset nimikkeet ja sovittu päävastuulliset. Päävastuullisten työn tueksi on nimetty avainhenkilöt ja erikseen on tunnistettu ja nimetty vastuulliset henkilöt auttamaan, kun reitistöt risteävät eri vastuutahojen reittien kanssa. Laajentamissuunnittelua ei ole toteutettu
Luodaan toimintamalli kolmannen sektorin toteuttamaan harrastepohjaiseen liikuntarakentamiseen. KYMP 	Määritellään maa-alueiden vuokraamisen sekä tonttien väliaikaisen käytön periaatteet. Kuvataan kaupungin tukimalli vastuutahoineen. Hakijalla ja valmistelevilla viranhaltijoilla selkeä ja yksiselitteinen toimintamalli	Ohjeistuksen laadinta, toimintamallista sopiminen palvelualueiden välillä. Ohjeistuksen julkaisu	Toimintamalli jeisten alueiden lupaprosessin joustavampaan suuntaan kehittämiseksi on valmistelussa. Ohjeistuksen laadinta tehdään syksyllä 2022.
Kehitetään pyöräily ja kävelyteiden kunnossapitoa sekä opastusta. KYMP 	Kehitetään pyöräily ja kävelyteiden talvikunnossapitoa Tehostetun talvihoidon pääreitit (A++ & A+) kokonaispinta-ala kasvaa Yhtenäistetään ELY / kaupunkikävely ja pyöräilyn reittien opastus Eteläisen Lahden ja Niemen suunnan pyöräilyn viitoitussuunnitelman toteuttaminen.	Tehostetun talvihoidon pääreitit (A++ & A+) kokonaispinta-ala (m2) Viitoitus on/ei ole valmistunut	Urakka-alueen sopimus on allekirjoitettu. Urakka-alueelle ei laajenneta baanaverkkoa (A++), mutta A+ tuotteiden käyttöä laajennetaan. Viitoitussuunnitelman vaihe 1 (Renkomäki-Mukkula) on toteutettu ja merkit asennettu maastoon. Viitoitussuunnitelmaa jatketaan seuraavaan vaiheeseen.
Siirretään pyöräilyä ajoradalle ja pudotetaan nopeusrajoituksia liikenneturvallisuuden parantamiseksi KYMP 	Lähtötaso: Suoritettu tarkastelu kaikista yhdistetyistä jalankulku- ja pyöräreistä ja toteutettu muutokset 50% niistä 2021. Katuverkoston nopeusrajoitustarkastelu tehty 2021 aikana. Tavoitetaso: Loppuihin toteutetaan muutostyöt 2022. Katuverkoston toimenpiteet vuonna 2022. Lahden kaupunkialueen liikenteenohjaussuunnitelman nopeusrajoitusten laskemisen vahvistaminen	Muutokset toteutettu yhdistettyihin jalankulku- ja pyöräteihin (%-osuus) valmistuu/ei valmistunut	Keskustan alueen nopeusrajoitusten alentaminen toteutettu 2021, 30 km/h. Suunnittelun ja uusien kohteiden toteutuksen yhteydessä huomioitu tavoite siirtää pyöräilyä ajoradalle.